

ДЕПАРТАМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, КУЛЬТУРИ, НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ
ТА РЕЛІГІЙ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ ІМЕНІ Т.Г.ШЕВЧЕНКА

Децентралізація... Що це?

*Інформаційна листівка
для читачів-учнів 7-11 класів*

Хмельницький
2020

Хмельницька область

Назва	Населення (тис.осіб)
Кам'янець-Подільський	291.1
Хмельницький	687
Шепетівський	286.5

Умовні позначення

- Межі проектних районів
- Центри проектних районів
- Межі територіальних громад, затверджених КМУ

ЮНИЙ ДРУЖЕ!

Кожен мешканець села чи міста має право на сучасну освіту, медицину, доступні та якісні адміністративні, комунальні, соціальні, культурні послуги, гарні дороги, чисті й освітлені вулиці. Але люди можуть впливати на якість цих послуг лише тоді, коли відповідальні за їх надання знаходяться близько. Найближчою до людей владою є органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їхні виконкоми. Саме вони повинні мати широкі повноваження і достатньо коштів, щоб бути спроможними вирішувати місцеві питання і нести за це відповідальність.

Для цього в Україні відбувається децентралізація. Ми часто чуємо це довге і малозрозуміле слово.

ЩО ЦЕ?

Децентралізація – це передача значних повноважень, ресурсів та бюджетних коштів від державних органів – органам місцевого самоврядування, і що дуже важливо – відповідальності. Так, щоб якомога більше повноважень мали ті органи, які ближче до людей, де такі повноваження можна реалізувати найуспішніше.

Децентралізація – закономірна реформа, якщо країна обирає шлях прогресу. Така реформа успішно відбулася уже в Польщі, Словаччині, Литві, Латвії, Естонії, скандинавських країнах, що дало поштовх економіці, соціальному розвитку цих країн, особливо їхніх сільських територій. Реформа децентралізації передбачає створення об'єднаних територіальних громад (ОТГ).

НАВІЩО ОБ'ЄДНУВАТИ ГРОМАДИ?

Проста і переконлива мова цифр: до початку реформи у 92% (!) сільських громад проживало менше 3000 жителів, майже 11% сільських територіальних громад мали менше 500 жителів. Водночас, у понад 50% сільських громад дотаційність складає понад 70%. 483 територіальних громади взагалі на 90% утримувались за рахунок дотацій.

Чи зможе така адміністративна одиниця розвивати

підприємництво? Чи зможе населений пункт з обмеженими ресурсами і територією, недостатньою для соціального та економічного розвитку, забезпечити гідний рівень життя людей? Не зможе.

Чи зможе бути успішною країна з бідними територіями? Навряд чи.

З проведенням адміністративно-територіальної реформи держава передає ресурси та повноваження згори вниз, передає засоби вирішення проблем на той рівень, де проблеми виникають. Але для цього необхідно створити потужну громаду, об'єднавши декілька невеликих громад, базуючись на географічних, історичних, економічних принципах.

КОЛИ ПОЧАЛАСЬ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ? ЯК ПРОХОДИТЬ?

Революцією Гідності українці підтвердили, що вони європейці, що сповідують ті ж самі цінності демократії, народовладдя, що й громадяни європейських країн з гідним сучасної людини рівнем життя. Для цього треба реформувати країну. Ще у 2014 р. було ухвалено базові нормативні документи, окреслено певні бачення реформи територіально-адміністративного устрою та місцевого самоврядування, що й створило передумови для реальних кроків децентралізації, свідками якої ми стали вже у 2015 р.

Кабінетом Міністрів України затверджено перспективні плани реформування територій громад всіх областей. Буде утворено 1470 територіальних громад. Дефакто відбулося завершення першого етапу адміністративно-територіальної реформи, що оцінюється позитивно. Зміна формату місцевого самоврядування, зміна форми місцевої влади з більшою передачею повноважень на місця змінює філософію і підхід до розвитку територій з боку самих громад. Вони чітко розуміють, що є господарями на своїй землі, тільки від них залежить розвиток тієї чи іншої території, вони вже не можуть кивати в сторону тієї чи іншої влади, що їм не дають це зробити. Всі базові послуги, які повинні бути наближені до людей, передаються на базовий перший рівень.

Далі – другий етап реформи: формування територій нових

укрупнених районів. Райдержадміністрації мають перетворитися на префектури. Всі повноваження районних рад перейдуть на базовий рівень – громади. А повноваження державні – на районний рівень.

Принциповою є позиція, що жодне повноваження райрад не повинно дублюватися чи переплітатися з повноваженнями органів місцевого самоврядування територіальних громад. Завершиться реформа у 2020 р. проведенням восени місцевих виборів на новій територіальній основі.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ НА ХМЕЛЬНИЧЧИНІ.

Площа Хмельницької області складає 20 629 кв. км. Станом на 1.01.2020 р. в області мешкає 1 254 702 особи. Кількість територіальних громад на початок децентралізації – 348. Наразі в області створено 53 ОТГ.

Перспективним планом реформування територій Хмельниччини, який у квітні 2020 року затвердив Кабінет Міністрів України, остаточно визначено: в області буде створено 60 об'єднаних територіальних громад, визначено їх межі та перелік. Частина громад в нашій області уже створена, частина доповниться декількома сільськими радами, частина створюватиметься з нуля.

Другим етапом реформи у Хмельницькій області передбачено замість 20 створення 3 районів: Хмельницький, Кам'янець-Подільський, Шепетівський.

Про реформу децентралізації в Україні ти зможеш більше дізнатися, познайомившись із такими ресурсами:

- Горбунова О. **Найкраща агітація за децентралізацію – це успіх об'єднаних громад** / О. Горбунова // Голос України. – 2016. – 15 січ. – С. 1-2.
- Короденко М. **Центр громади** : [створення освітньо-культурного простору у громадах] / М. Короденко // Освіта України. – 2016. – 28 листоп. – С. 8-9.
- Матат Д. **Стан освітньої мережі у громадах** / Д. Матат // Освіта України. – 2019. – 18 берез. – С. 12.

- Пазюк С. З. **Децентралізація освіти в громаді: нові можливості та ризики!** / С. З. Пазюк // Педагогічна майстерня. – 2017. – № 7. – С. 15-20.
- Сорока В. **Мережа, якість, дружність до дитини** / В. Сорока // Освіта України. – 2019. – 22 квіт. – С. 6-7.

* * *

– **Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Хмельницької області** : розпорядження Кабінету Міністрів України, 12 черв. 2020 р. [Електронний ресурс] // Урядовий портал. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/proviznachennya-administrativnih-centriv-ta-zatverdzhennya-teritorij-teritorialnih-gromad-hmelnickoyi-oblasti-727-120620> (дата звернення 12.08.2020 р.). – Назва з екрана.

– **Що таке децентралізація і навіщо вона всім нам?** – простими словами про реформу [Електронний ресурс] // Децентралізація дає можливості. – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/news/1862> (дата звернення 27.05.2020 р.). – Назва з екрана.

– **Децентралізація: навіщо вона потрібна, які зміни вже є і чого слід чекати** – пояснює аналітикиня VoxCheck [Електронний ресурс] // Українське радіо. – Режим доступу: <http://www.nrcu.gov.ua/news.html?newsID=91899> (дата звернення 27.05.2020 р.). – Назва з екрана.

– **Децентралізація влади** [Електронний ресурс] // Хмельницька обласна державна адміністрація. – Режим доступу: https://www.adm-km.gov.ua/?page_id=22902 (дата звернення 27.05.2020 р.). – Назва з екрана.

- **Тест-гра: перевірте себе, що знаєте про децентралізацію?** [Електронний ресурс] // Гуляйполе. – Режим доступу: <https://gylyajpole.city/read/test/47394/scho-vi-znaete-pro-decentralizaciyu> (дата звернення 27.05.2020 р.). – Назва з екрана.
- **Як закінчити децентралізацію у 2020 році** [Електронний ресурс] // Яворівська районна державна адміністрація. – Режим доступу: <http://javoriv-rda.gov.ua/detsentralizatsiya-vlady/yak-zakinchyty-detsentralizatsiiu-u-2020-rotsi-plan-a-i-plan-b/> (дата звернення 27.05.2020 р.). – Назва з екрана.
- **60 громад Хмельниччини: як поділили райони** [Електронний ресурс] // Поділля news. – Режим доступу: <https://podillyanews.com/2020/05/02/60-gromad-hmelnychchyny-yak-podilyly-rajony/?fbclid=IwAR0EoeW6M8EQI1MQIF-E2AmSTP4YWpI4pkOoyvurNqJuNCkLJQLH65zpzZo> (дата звернення 27.05.2020 р.). – Назва з екрана.
- **Усі області змінять межі, райони ліквідують: в Україні проведуть масштабну реформу, опубліковано карти** [Електронний ресурс] // Вголос. – Режим доступу: https://vgolos.com.ua/news/usi-oblasti-zminyat-mezhi-rajony-likviduyut-v-ukrayini-provedut-masshtabnu-reformu-opublikovano-karty_1250610.html (дата звернення 11.06.2020 р.). – Назва з екрана.
- **Чого чекати від об'єднання громад?** [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://despro.org.ua/upload/medialibrary/Gromada%20A5_PRINT_2.pdf (дата звернення 27.05.2020 р.). – Назва з екрана.

Матеріали обговорені на засіданні науково-методичної ради
Хмельницької обласної бібліотеки для дітей імені Т.Г.Шевченка.
Протокол № 4 від 29 травня 2020 р.

Матеріал підготували:

Захаренко А.М.
Марчук Л.В.

Комп'ютерний набір

Богданова О.Г.

Відповідальна за випуск

Черноус В.Ю.